

فواید وجود امام در دوران غیبت

نويسنده:

مهدى آقابابائي

ناشر چاپي:

مركز تحقيقات رايانه اى قائميه اصفهان

ناشر ديجيتالي:

مركز تحقيقات رايانهاي قائميه اصفهان

فهرست

۵	فهرستفهرست
۶	فوايد وجود امام در دوران غيبت
۶	مشخصات كتاب
۶	اشاره
۶	خورشيد پنهانخورشيد پنهان
	[آثار وجود امام در دوران غیبت]
٧	۱ - جان جهان۱
٧	۲ - پاسداری از آیین خدا
	٣ - اميد بخشي
٩	پىنوشت
٩	منابع و مآخذ
١	درباره مرکز تحقیقات رایانهای قائمیه اصفهان

فواید وجود امام در دوران غیبت

مشخصات كتاب

سرشناسه:مركز تحقيقات رايانه اى قائميه اصفهان، ١٣٩١

عنوان و نام پدیدآور:فواید وجود امام در دوران غیبت/ مهدی آقابابایی.

مشخصات نشر دیجیتالی:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهرى:نرم افزار تلفن همراه و رايانه

موضوع: امام زمان (عج)

اشاره

بِسْمِ اللَّه الرحمن الرحيم

فایده وجود امام در عصر غیبت چیست؟

به تعبیر دیگر: زندگی امام در دوران غیبت یک زندگی خصوصیست نه یک زندگی اجتماعی در نقش یک پیشوا. بنا بر این وجود مقدس او چه اثر عمومی برای مردم می تواند داشته باشد و مردم چه نوع بهرهای می توانند از او ببرند؟

البته باید توجه داشته باشیم که غایب بودن امام هرگز به این معنا نیست که وجود آن حضرت به یک روح نامریی یا امواج ناپیدا و رؤیایی و امثال اینها تبدیل شده است! بلکه وی یک زندگی طبیعی عینی و خارجی دارد، منتها با عمری طولانی. آن حضرت در میان مردم و در دل جامعه ها رفت و آمد دارد و در نقاط مختلف زندگی می کند ولی به صورت ناشناس و فرق بسیار است بین «نامرئی» و «ناشناس». (۱)

امام صادق - عَلَيْهِ السَّلَام - مي فرمود:

مردم امام خود را گم می کنند؛ او در موسم حج حاضر میشود و مردم را میبیند ولی آنان او را نمیبینند. (۲)

خورشید پنهان

در پاسخ سؤال یاد شده یاد آوری کنیم که این سؤال تازگی نداشته و تنها در عصر ما مطرح نشده است، بلکه از روایات اسلامی بر می آید که حتی پیش از تولد حضرت مهدی – عَلَیْهِ السَّلَام – نیز این سؤال مطرح بوده و هنگامی که پیامبر اسلامِی و ائمه پیشین – عَلَیْهِم السَّلَام – از مهدی و غیبت طولانی آن حضرت سخن به میان می آوردند، با چنین سؤالی روبرو می شدند و به آن پاسخ می گفتند. به عنوان نمونه:

۱ – پیامبر اسلام در پاسخ این پرسش که آیا شیعه در زمان غیبت، از وجود قائم فایده ای می برد؟ فرمود:

بلی، سوگند به پروردگاری که مرا به پیامبری بر انگیخت، در دوران غیبتش از او نفع میبرند و از نور ولایتش بهره میگیرند، همان گونه که از خورشید به هنگام قرار گرفتن در پشت ابرها استفاده میکنند (۳)

٢ - امام صادق - عَلَيْهِ السَّلَام - فرمود:

از روزی که خداونـد حضرت آدم را آفریـده تا روز رسـتاخیز، زمین هیچگاه خالی از حجت نبوده و نخواهـد بود، یا حجت ظاهر و آشکار و یا غایب و پنهان و اگر حجت خدا نباشد، خدا ستایش نمیشود.

راوی پرسید:

مردم چگونه از امام غایب و پنهان استفاده می کنند؟ حضرت فرمود:

آن چنان که از خورشید پشت ابر استفاده می کنند (۴)

۳ – خود حضرت مهدی – عجل الله تعالی فرجه – نیز روی این معنا تکیه کرده است.

در توقیعی که آن حضرت در پاسخ به سؤالات «اسحاق بن یعقوب» صادر فرمود و توسط محمد بن عثمان تحویل اسحاق گردید، چنین نوشت: اما چگونگی استفاده مردم از من همچون استفاده آنهاست از خورشید، هنگامی که در پشت ابرها پنهان می شود. (۵) در توضیح این تشبیه باید یاد آور شویم خورشید دارای دو نوع نور افشانی است:

۱ - نور افشانی آشکار و مستقیم،

۲ - نور افشانی غیر مستقیم.

در نور افشانی آشکار، اشیعه خورشید به خوبی دیده میشود ولی در تابش غیر مستقیم، ابرها همانند یک شیشه مات، نور مستقیم خورشید را گرفته و پخش میکند.

اما آثار حیات بخش خورشید در رشد و نمو موجودات و، ... مخصوص زمانی نیست که نور آن مستقیماً بر پهنهی حیات و طبیعت می تابد، بلکه بسیاری از این آثار – مانند:

تولید گرما، رویش و رشد گیاهان، تولید انرژی لازم برای حرکت و حیات، به بار نشستن درختان، خندیدن شکوفهها و شکفتن گلها - در زمان تابش نور مات خورشید از پشت ابرها نیز وجود دارد . اشیعه معنوی وجود امام، هنگامی هم که در پشت ابرهای غیبت پنهان است، دارای آثار گوناگونی است که با وجود متوقف شدن کلاس تعلیم و تربیت و رهبری مستقیم، فلسفه وجودی او را آشکار میسازد. اینک برخی از این آثار را به اختصار مورد بررسی قرار میدهیم.

[آثار وجود امام در دوران غیبت]

1 - جان جهان

طبق احادیث فراوانی که در موضوع امامت وارد شده و بر دلائلی که دانشمندان ارائه کردهاند، در بینش اسلامی، امام، جان جهان است و جهان به وجود او بستگی دارد. امام قلب عالم و جود، هسته مرکزی جهان هستی و «واسطه فیض» بین عالم و آفریدگار عالم است و از این جهت حضور و غیبت او تفاوتی ندارد و اگر او – ولو به صورت ناشناس – در جهان نباشد، جهان هستی در هم فرو میریزد. چنانکه امام صادق – عَلَیْهِ السَّلَام – فرمود:

اگر زمین بدون وجود امام بماند، ساکنان خود را در کام خود فرو می برد. (۶)

امام چهارم عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

در پرتو وجودی ماست که خداوند آسمان را از فرو پاشی – جز به اذان او – نگه میدارد. در پرتو وجود ماست که خداوند زمین را از لرزش و سلب آرامش ساکنانش، نگه میدارد. به واسطهی ماست که خداوند باران نازل می کند و رحمت خود را می گستراند و برکات و نعمتهای زمین را بیرون می آورد و اگر آن کس از ما که در زمین است نبود، زمین اهل خود را فرو می برد. (۷)

۲ - پاسداری از آیین خدا

امير مؤمنان – عَلَيْهِ السَّلَام – در يكي از سخنان خود در مورد لزوم وجود رهبران الهي در هر عصر و زمان مي گويد:

«خدایا چنین است، هرگز روی زمین از قیام کنندهای با حجت و دلیل، خالی نمیماند، خواه ظاهر و آشکار باشد و خواه بیمناک و پنهان، تا دلایل و اسناد روشن الهی از بین نرود و به فراموشی نگراید» (... ۸)

با گذشت زمان و آمیزش سلیقهها و افکار شخصی به مسائل مذهبی و دراز شدن دست مفسده جویان به سوی تعالیم آسمانی، اصالت پارهای از قوانین الهی از دست میرود و دین دستخوش تغییرات زیان بخش می گردد.

برای آنکه اصالت آیین الهی حفظ گردد و جلوی تحریفات و تغییرها و خرافات گرفته شود، باید این رشته به وسیله یک پیشوای معصوم ادامه یابد. در هر مؤسسه مهم، «صندوق آسیب ناپذیری» وجود دارد که اسناد مهم آن مؤسسه را در آن نگهداری می کنند تا از دستبرد دزدان یا خطر آتش سوزی و امثال اینها محفوظ بماند. سینه امام و روح بلندش نیز صندوق آسیب ناپذیر حفظ اسناد آیین الهیست تا همه اصالتهای نخستین و ویژگیهای آسمانی این تعالیم را در خود نگاهدار کند (۹)

حافظ «ابن حجر عسقلانی» در شرح «صحیح بخاری» پس از نقل احادیث حاکی از نزول حضرت عیسی - عَلَیْهِ السَّلَام - به زمین هنگام ظهور حضرت مهدی - عجل الله تعالی فرجه - و اقتدای او به آن حضرت می نویسد:

این که عیسی - عَلَیْهِ السَّلَام - در آخر الزمان و نزدیک قیامت، به مردی از این امّت اقتدا می کند و پشت سر او نماز میخواند، دلیل بر نظریه صحیح در میان دانشمندان اسلامیست که: زمین هرگز از وجود حجتی که با دلائل و براهین آشکار، برای خدا قیام می کند، خالی نمیماند. (۱۰)

۳ - امید بخشی

در میدانهای نبرد، تمام کوشش سربازان زبده و فداکار معطوف این امر است که پرچم سپاه، در برابر حملات دشمن همچنان در اهـتزاز باشـد و متقابلاًـ سربازان دشـمن دائماً می کوشند پرچم آنها را سرنگون سازند، چرا که برقرار بودن پرچم، مایه دلگرمی سربازان و تلاش و کوشش مستمر آنهاست.

همچنین وجود فرمانده لشگر در مقر فرماندهی – هر چند ظاهراً خاموش و ساکت باشد – خون گرم و پر حرارتی در عروق سربازان به گردش در میآورد و آنها را به تلاش بیشتر وا میدارد که فرمانده ما زنده است و پرچممان در اهتزاز!

امّ_ا هرگـاه خبر قتـل فرمانـده در میان سـپاه پخش شود، یک لشـگر عظیم با کارآیی فوق العاده، یک مرتبه روحیه خود را میبازد و متلاشی میگردد.

رئیس یک جمعیّت یا یک لشگر، مادام که زنـده است، هر چند مثلًا در سـفر یا فرضاً در بستر بیماری باشد، مایه حیات و حرکت و نظم و آرامش آنهاست، ولی شنیدن خبر از دست رفتن او گرد و غبار یأس و نومیدی را بر سر همه می پاشد.

جمعیّت شیعه طبق عقیدهای که به وجود امام زنده دارد، هر چند او را در میان خود نمیبیند، اما خود را تنها نمیداند و اثر روانی این عقیده در روشن نگهداشتن چراغ امید در دلها و وادار ساختن افراد به خود سازی و آمادگی برای آن قیام بزرگ جهانی، کاملاً قابل درک است.

پرفسور «هانری کربن» استاد فلسفه در دانشگاه سوربن (فرانسه) و مستشرق نامدار فرانسوی می گوید:

به عقیـده من مذهب تشیّع تنها مذهبیست که رابطه هدایت الهی را میان خدا و خلق برای همیشه نگهداشته است و به طور مسـتمر و پیوسته، ولایت را زنده و پا برجا میدارد.

مذهب یهود، نبوّت را که رابطهایست واقعی میان خدا و عالم انسانی، در حضرت کلیم (موسی) ختم کرده و پس از آن به نبوت حضرت مسیح و حضرت محمد صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم اذعان ننموده و رابطه مزبور را قطع می کند.

همچنین مسیحیان در حضرت مسیح متوقف شدهاند.

از مسلمانان، اهل سنت نیز در حضرت محمد صَ لَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم توقف کرده و باختم نبوّت در ایشان، دیگر رابطهای میان خالق و مخلوق، موجود نمی دانند. تنها مذهب تشیّع است که «نبوّت» را با حضرت محمد صَ لَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَ لَّم ختم شده می داند، ولی «ولایت» را که همان رابطه هدایت و تکمیل می باشد، بعد از آن حضرت و برای همیشه زنده می داند. (۱۱)

پینوشت

(۱) – مهدی انقلابی بزرگ، ۲۵۰.

(۲) - اصول کافی، ج ۱، ص ۳۳۸.

(٣) – بحار الأنوار، ج ٥٦، ص ٩٣ و ج ٣۶، ص ٢٥٠

(۴) – بحارالانوار ج ۵۲ ص ۹۲

(۵ –) الغيبه، طوسي، ص ۱۷۷

بحارالانوارج ۵۲ ص ۹۲

كشف الغمه، ج ٣، ص ٣٢٢

(ع) - لَوْ بَقِيَتِ الْأَرْضُ بِغَيْرِ إِمَام لَسَاخَت

اصول کافی ج ۱، ص ۱۷۹

كمال الدين، صدوق ج ١ ص ٢٠١ – ٢١٠.

(۷) - أمالي صدوق، ص ۱۱۲، مجلس ۳۵

صدوق، كمال الدين، ص ٢٠٧، باب ٢١، ح ٢٢

فرائد السمطين، ص ۴۵ - ۴۶.

(٨) اَللَّهُمَّ!!

بَلَى لَا تَخْلُو الْأَرْضُ مِنْ قَائِمٍ لِلَّهِ بِحُجَجِهِ إِمَّا ظَاهِراً مَشْهُوراً أَوْ خَائِفاً مَغْمُوراً لِئَلَّا تَبْطُلَ حُجَجُ اللَّهِ وَ بَيِّنَاتُهُ

شرح نهج البلاغه، ابن ابى المحديد، ج ١٨، حكمت ١٤٣، ص ٣٤٧

احتجاج: ج ۱ ص ۶۹

تحف العقول: ص ١٧٠

كمال الدين: ج ١ ص ٢٥٢

المناقب خوارزمي، ص ۲۶۴.

(۹) – مهدی انقلابی بزرگ، ۲۵۸ – ۲۵۹.

(۱۰) – فتح الباری به شرح صحیح البخاری، ج ۶، ص ۴۹۴.

(۱۱) – سالنـامه مکتب تشیّع (مصاحبات اسـتاد علامه طباطبایی با پرفسور هانری کربن دربارهی شیعه) ۱۳۳۰ ه. ش، ص ۲۰، شیعه، مجموعه مذاکرات با هانری کربن، علامه طباطبایی.

منابع و مآخذ

اصول كافى، محمد بن يعقوب كلينى / انتشارات: كتاب فروشى علميه اسلاميه / نوبت چاپ: اول بحارالانوار، علامه محمد باقر مجلسى، انتشارات: اسلاميه

غیبت، شیخ طوسی

كشف الغمه في معرفه الأئمه، نويسنده محدث اربلي، ناشر: بني هاشمي، نوبت چاپ: اول سال چاپ: ١٣٨١ ق

كمال الدين و تمام النعمه، شيخ صدوق، مترجم منصور پهلوان، انتشارات مسجد مقدس جمكران، چاپ دوم، بهار ١٣٨٢ ه. ش

امالي، شيخ صدوق، مترجم:

صادق حسن زاده، انتشارات اندیشه هادی، چاپ اول، ۱۳۸۸ ه. ش.

شرح نهج البلاغه، ابن ابي الحديد معتزلي، طبعه دار الفكر، بيروت.

المناقب، خوارزمي، موسسه النشر الاسلامي، قم.

فتح البارى به شرح الصحيح البخاري، احمد با على بن حجر العسقلاني، دارالكتب العلميه، بيروت.

مهدی انقلابی بزرگ،

فرائد السمطين، محمد جويني خراساني، موسسه محمودي، بيروت.

احتجاج، احمد بن على طبرسي، نشر مرتضى، چاپ اول، ١٤٠٣ ه ق.

تحف العقول، ابن شعبه حراني، مترجم:

صادق حسن زاده، انتشارات: آل على عَلَيْهِ السَّلَام، قم.

شیعه، مجموعه مذاکرات با هانری کربن، علامه طباطبایی، انتشارات: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ چهارم، ۱۳۷۱ ه. ق.

درباره مركز تحقيقات رايانهاي قائميه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ في سَبيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آيه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السیلام): خدا رحم نماید بندهای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف : دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّد لام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن

منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگ

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب ســــــايت: www.ghaemiyeh.com ايميـــــــل: Info@ghaemiyeh.com فروشـــــگاه اينترنــــتى: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵–۲۳۵۷۰۲۳ (۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۳۱۱) دفـتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۲۲۱) بازرگــانی و فروش ۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴(۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

IR9۰-۰۱۸۰-۰۰۰-۰۶۲۱ شماره حساب 971۰۶-977 شماره کارت: 9777-9770-977-977 و شماره حساب شبا : -181-0.00 شماره کارت: 971-970-0.00 شماره حساب شبا : -181-0.00 شماره کارت: 971-0.00 گارت: 97

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او میفرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوار ترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمتها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچهای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می دارد و با حجّتهای خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال میفرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

